

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0405U002718

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-06-2005

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Канцєрова Марина Рашидівна

2. Kantserova Maryna Rashidivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 02.00.15

Назва наукової спеціальності: Хімічна кінетика і каталіз

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 14-06-2005

Спеціальність за освітою: 7.09.16.06

Місце роботи здобувача: Інститут фізичної хімії ім. Л.В.Писаржевського НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05417213

Місцезнаходження: 03028, Київ, пр.Науки,31

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д26.190.01

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут фізичної хімії ім. Л.В.Писаржевського НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05417213

Місцезнаходження: 03028, Київ, пр.Науки,31

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 31.15.27

Тема дисертації:

1. Вплив нанорозмірного фактора на каталітичні властивості складних оксидних систем в реакції глибокого окислення метану.
2. The influence of nano-dimensional factor on catalytic properties of complex oxide systems in reaction of deep oxidation of methane.

Реферат:

1. Запропоновано спосіб приготування нанесених нанорозмірних каталізаторів у нерівноважних умовах, який забезпечує диспергування активних компонентів – оксидів марганцю ($L \sim 3$ нм) і стабілізуючих добавок (оксиди La, Ba, Sr) у пористій матриці носія Al_2O_3 , збереження нанорозмірності часток оксиду алюмінію і стабілізацію його низькотемпературних модифікацій, що обумовлює високу активність і термостабільність алюмомарганцевих каталізаторів. Встановлено наявність фазового і внутрішнього розмірних ефектів в алюмомарганцевій наносистемі, що полягають в зниженні температури фазових перетворень оксиду алюмінію і температури відновлення оксиду марганцю при зменшенні розміру їх часток. Розроблено низькотемпературні нанорозмірні ($L=7-15$ нм) каталізатори структури шпінелі $MeFe_2O_4$ ($Me = Mn, Co, Ni$), синтезовані шляхом термолізу різнометальних триядерних карбоксилатних комплексів заліза

$[Fe_2III Me_II O(CH_3COO)_6(H_2O)_3] \cdot 2H_2O$ (MeII-Mn, Co, Ni). Використання носія (Al_2O_3) і введення добавок ПАР підвищує термічну стійкість феритних каталізаторів. В області відносно низьких температур (до $450^\circ C$) вплив розмірного фактора на швидкість реакції глибокого окислення метану полягає в збільшенні питомої каталітичної активності феритів кобальту і нікелю при зменшенні розміру їх часток. Встановлено, що найбільш активні кобальтцирконієві каталізатори характеризуються більшою дисперсністю як носія (L (ZrO_2) = 12-13 нм), так і активного компонента (L (Co_3O_4) ~ 3 нм). З використанням методу ТПВ показано, що серед нанесених феритних і кобальтцирконієвих наносистем найбільш активний каталізатор характеризується найбільшою кількістю та реакційною здатністю кисню. Як свідчать дані ТПДА та ІЧ-спектроскопії, наявність сильних кислотних центрів на поверхні каталізатора забезпечує низьку температуру початку реакції глибокого окислення метану.

2. The method of preparation of supported nano-sized catalysts under non-equilibrium conditions providing high dispersity of manganese oxides ($L \sim 3$ nm), conservation of nanosized particles, stabilization of Al_2O_3 low-temperature modifications thus resulting in high activity and thermal stability of alumomanganese catalysts was proposed. Phase nanosized effect in the process of high-temperature treatment of catalysts ($900^\circ C$, 5 h.) appears evident in reducing temperature of phase conversions Al_2O_3 while decreasing in their particles size. Low-temperature nano-sized (7-15 nm) catalysts of spinel structure $MeFe_2O_4$ (Me = Mn, Co, Ni), synthesized by thermolysis of multimetallic tree-nucleus carboxylate complexes of transition metals

$[Fe_2III Me_II O(CH_3COO)_6(H_2O)_3] \cdot 2H_2O$ (MeII-Mn, Co, Ni) were developed. The use of a carrier (Al_2O_3) and surface-active agents improves thermal stability of catalysts. The influence of factor of nano-dimensions on the rate of methane deep oxidation at relatively low temperatures (below $450^\circ C$) consists in increasing of specific catalytic activity of cobalt- and nickel- ferrites with decreasing of the size of particles. It was found that the most active cobalt-zirconium catalysts were characterized by the higher dispersity of both a support ZrO_2 (12-13 nm) and an active component Co_3O_4 (~ 3 nm). The most active low-temperature catalyst is characterized by highest amount and mobility (reactivity) of oxygen, as well as by presence of strong acidic sites on its surface.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Орлик Світлана Микитівна

2. Orlik Svetlana Nikitichna

Кваліфікація: д.х.н., 02.00.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пятницький Юрій Игоревич

2. Пятницький Юрій Игоревич

Кваліфікація: д.х.н., 02.00.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Алексенко Людмила Петровна

2. Алексенко Людмила Петровна

Кваліфікація: к.х.н., 02.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Походенко Віталій Дмитрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Походенко Віталій Дмитрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.